

Vård och omsorgsförvaltningen
Christina Becker
Epost: christina.becker@vasteras.se

Kopia till

Äldrenämnden

Kultur för äldre 2021

Förslag till beslut

Äldrenämnden tar del av rapporten daterad 17 december 2021 och lägger den till handlingarna och uppdraget avslutas.

Ärendebeskrivning

Kultur för äldre drivs av enheten Västerås stadsbibliotek inom Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen (KIFF) på uppdrag av äldrenämnden och riktas till nämndens särskilda boenden.

Målsättningen med kulturuppdraget är att äldre ska få erbjudande om att på olika sätt vara delaktiga i kulturlivet. Likaså ska personalen uppmuntras till kreativitet och använda kultur som en hälsofrämjande- och rehabiliterande faktor i vardagen. Aktiviteter och andra insatser görs i samverkan med bland annat de kulturombud som finns på särskilda boenden.

Under året har verksamheten fortsatt att präglas av pandemin och även detta år kom ett utökat uppdrag med att erbjuda kultur utomhus på de särskilda boendena under sommarhalvåret. Satsningen pågick mellan veckorna 21-36 och totalt erbjöds 244 kulturprogram. Det innebar att varje särskilt boende, om de inte hade tackat nej, fick 6-8 program totalt under perioden. Så långt som möjligt genomfördes programmen ungefär varannan vecka.

Efter sommarens utomhusturné anpassades verksamheten fortsatt efter pandemin. Under hösten har man inom ramen för kulturuppdraget erbjudit en digital kulturkatalog, minneslådor och minnespåsar, tidningsprenumerationer och digitala inspirationsträffar för kulturombuden. Pilotprojektet ”Tankeväckaren” med digitala live-sändningar direkt till boendet i samarbete med Vallby friluftsmuseum och vård- och omsorgsförvaltningen har pågått under vår och höst.

Vård- och omsorgsförvaltningen har till äldrenämnden lämnat följande förslag till beslut:

Äldrenämnden tar del av rapporten daterad 17 december 2021 och lägger den till handlingarna och uppdraget avslutas.

Rapport

Kultur för äldre

2021

Kultur Idrott o Fritidsförvaltningen

Holmstén, Sandra och Fornari, Nicoletta
021-391979 • sandra.holmsten@vasteras.se

VÄSTERÅS STAD

2021-12-17

Innehållsförteckning

Uppdraget och målsättning för verksamheten	3
1. Utomhusturnén sommaren 2021	4
1.1. Det praktiska genomförandet	4
1.2. Summering i siffror	5
1.3. Utomhusturnén innefattade följande program och kulturaktörer .	5
1.3.1. MUSIK.....	5
1.4. Feedback från publik och personal.....	6
2. Verksamhet under 2021	7
2.1. Våren 2021	7
2.2. Hösten 2021	7
2.2.1. NÄTVERKSTRÄFFAR MED KULTUROMBUDEN.....	7
2.2.2. MINNESLÅDOR OCH MINNESPÅSAR	7
2.2.3. INKÖP AV BÖCKER OCH TIDNINGSPRENUMERATION UNDER PANDEMIN ..	7
2.2.4. NÄTVERKET KULTUR OCH HÄLSA.....	8
2.3. Uppföljning och utvärdering	8
2.4. Inventera mottaglighet för digital kultur och främja användande av välfärdsteknik.....	8
2.4.1. PILOTPROJEKTET TANKEVÄCKAREN.....	8
2.4.2. DIGITAL KULTURKATALOG	9
3. Ekonomisk sammanställning	9
4. Bilagor	10

2021-12-17

Uppdraget och målsättning för verksamheten

Nedan följer en verksamhetsuppföljning för uppdraget Kultur för äldre för tidsperioden 2021-01-01 till 2021-12-31.

Här redovisas:

- Sommarens extrasatsning på utomhuskultur (delvis utöver uppdraget)
- Statistik för genomförda program och aktiviteter
- Den verksamhet som genomförts under 2021
- Ekonomisk sammanställning

Verksamheten bedrivs av enheten Västerås stadsbibliotek, Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen (KIFF) på uppdrag av Äldrenämnden.

Aktiviteter och andra insatser görs i samverkan med kulturinstitutioner, kulturarbetare samt de kulturombud som finns på omsorgens olika boenden.

Målsättningen för verksamheten:

De äldre ska få erbjudande om att på olika sätt vara delaktiga i kulturlivet.

Personalen ska uppmuntras till nytänkande, kreativitet samt att använda kultur som en viktig hälsofrämjande och rehabiliterande faktor i vardagen.

2021-12-17

1. Utomhusturnén sommaren 2021

Under somrarna turnerar vanligtvis programmet ”Sommarmusik med unga musiker” med totalt 60 konserter, vilket förmedlas i samverkan med Västmanlandsmusiken. Då även denna sommar präglades av Covid 19-pandemin beställde vård och omsorgsförvaltningen en extra utomhusturné för att bryta isoleringen, sprida glädje och skapa ett sammanhang med gemenskap genom att få dela kulturupplevelser. Behovet formulerades till minst 240 kulturprogram totalt så varje särskilt boende i äldreomsorgen i snitt kunde få ett program varannan vecka mellan maj-september. Västerås stads kulturenheter bidrog med program och aktiviteter, även kommunalförbundet Västmanlandsmusiken bidrog med extra program. För en budget av 500 000 kr köptes det in program av lokala kulturaktörer. Detta sammantaget möjliggjorde en turné med totalt 244 kulturprogram.

Detta projekt genomsyrades av välvilja, kreativitet och flexibilitet hos alla inblandade! Mottagandet blev väldigt positivt och tacksamheten var stor på boendena, både bland personal och publik.

1.1. Det praktiska genomförandet

Följande riktlinjer gällde för artister och personal för att säkerställa att inte utsätta de äldre eller personalen för smitta vid genomförandet av programmen:

- Musikerna fick inte gå inomhus eller för nära publiken.
- Det var viktigt att de äldre i publiken höll avstånd mellan varandra på balkong och uteplatser. Fokus var att dessa programtillfällen inte fick bidra till ökad smittspridning ex genom att samla för många personer på ett och samma ställe för att titta.
- Om det uppstod en folksamling av nyfikna förbipasserade så skulle musikerna göra sitt bästa att be dem att inte uppehålla sig på platsen, detta utifrån Folkhälsomyndighetens riktlinjer att inte folksamlingar ska uppstå.
- Eluttag fanns tillgängligt utomhus alternativt anslöts el med förlängningsladd i huset fast utan att det innebar att aktören gick inomhus.
- Programmet varade i max 20–30 minuter, det var den överenskommelse vi hade med polisen. För turnén fick vi dispens på att inte söka polistillstånd men då var det viktigt att programmen inte höll på för länge.
- Samt att programmet skulle genomföras på boendets innegårdar, gräsmatta, trädgård eller egna parkering/vändplats. Alltså inte på ställen som räknas till allmän offentlig plats.

2021-12-17

1.2. Summering i siffror

Tidsperiod:	Vecka 21 till 36
Antalet program totalt:	244
Antalet inställda program:	cirka 3 program (de flesta ställdes in pga. av regn)
Antalet boende som tagit emot program:	37 av 37

Detta innebär att varje boende, om de inte tackat nej, har fått 6–8 program totalt under perioden vecka 21–36. Så långt som möjligt har programmen genomförts ungefär varannan vecka.

Fördelningen av de turnélagda programmen såg ut som följer:

Vecka 21: 6 program	Vecka 27: 23 program	Vecka 33: 7 program
Vecka 22: 8 program	Vecka 28: 3 program	Vecka 34: 26 program
Vecka 23: 12 program	Vecka 29: 23 program	vecka 35: 6 program
Vecka 24: 16 program	Vecka 30: 17 program	Vecka 36: 18 program
Vecka 25: 10 program	Vecka 31: 18 program	
Vecka 26: 28 program	Vecka 32: 23 program	

1.3. Utomhusturnén innefattade följande program och kulturaktörer

1.3.1. MUSIK

Aktör	Program	Antal
Awake LOVE Orchestra	Musikprogrammet Obarnsliga barnsånger	10
Biblioteket	Biblioteksquizz och musikprogram. Ett program med musik, sång, dikt och quizz blandat.	12
Deborah Henriksson	Musikprogrammet Sjumilakliv	1

2021-12-17

Delar av ensemblen från Majas alfabetssånger	Denna konsert spelas i vanliga fall för förskolan men nu bjöd musikerna på delar av musik även för äldreomsorgen.	5
Gatuartister	Feriepraktiserande gymnasieungdomar. Läs gärna utvärderingen bilaga 1	36
Karin Ullvin och Frans Einarsson	Blandad musik för fiol och gitarr	10
Kulturskolan	Konserter med elever och lärare i olika små ensembler.	8
Lars Hedberg och Gunnar Paulsson	Ett musikprogram med musik från Bellman fram till Beatles.	20
Liz Hurricane och Ken East	Musikprogrammet 50-talsmusik på svenska.	18
Maria och Stefan, dansbandet Titanix	Sångerskan Maria Rolf och gitarristen Stefan Rolf från dansbandet Titanix från Valdemarsvik framförde låtar tillsammans.	10
Matilda Bilberg	Dans och musikföreställning	13
Torbjörn Grass och Stefan Isaksson	Vackra melodier från förr och nu. Torbjörn och Stefan spelar melodier de tycker om blandat med Stefans underfundiga texter om såväl ditt som datt.	5
TRiX	Gyckel med gyckelgruppen TRiX	21
Västmanlandsmusiken	Sinfoniettan uppträde uppdelade på tre olika ensembler.	75
Total:		244

1.4. Feedback från publik och personal

I samband med genomförandet ombads kulturombuden om möjligt att räkna publiken och skicka in statistik, men eftersom förutsättningarna var annorlunda än vid ett vanligt arrangemang så inkom inte speciellt många statistikrapporter. Därför redovisas ingen publikstatistik. Däremot inkom spontan feedback till kultursamordnarna från personal både per mail, telefon och i digitala möten. Utomhusturnén var mycket uppskattad och är något man önskar återkommer! Det varierade programmet gav dynamik och glädje. Alla artister och program fungerade utmärkt utomhus. Publiken fick många goda kulturupplevelser. Gatuartisterna uppskattades och publiken tyckte om att få träffa och lyssna till ungdomarna.

2021-12-17

2. Verksamhet under 2021

2.1. Våren 2021

Under våren 2021 planerades sommarens utomhusturné som startade i maj. Kontakt hölls med kulturombuden genom regelbunden mail-information. Katalog med valbara kulturprogram gällande utomhusturnén under sommaren skickades ut till alla kulturombud. Under våren skedde en omorganisation och kultursamordnaren som ansvarar för Kultur för äldre flyttades till Västerås stadsbibliotek.

2.2. Hösten 2021

Efter sommarens utomhusturné präglades verksamheten fortsatt av försiktighet och anpassning till pågående pandemi. 1 september började en ny kultursamordnare arbeta med uppdraget på Västerås stadsbibliotek. Under hösten har samverkansmöten genomförts med kulturinstitutionerna i Västerås för att tillsammans utveckla utbudet av kulturprogram för äldre.

2.2.1. NÄTVERKSTRÄFFAR MED KULTUROMBUDEN

Kulturombuden består för närvarande av 61 stycken medlemmar. I uppdraget ingår att samordna träffar för kulturombuden vid ett par tillfällen per år. Under hösten genomfördes digitala nätverksträffar med kulturombuden i Teams. Kulturombuden valde mellan 9, 10 eller 11 november och 23 boenden med 31 kulturombud deltog. Sammanfattning från träffen skickades ut i ett nyhetsbrev så även de som inte kunde delta fick samma information. Träffen hade fokus på erfarenhetsutbyte och utvärdering av årets verksamhet samt idéer och förslag till att skraddarsy ett kulturutbud för kommande år som passar de boendes önskningsar. Nyhetsbrev med tips och information har gått ut till kulturombuden månadsvis.

2.2.2. MINNESLÅDOR OCH MINNESPÅSAR

Minneslådor och minnespåsar är placerade Gryta Demenscentrum från sommaren 2020 för att därifrån kunna lånas ut till kulturombuden. Detta nya upplägg frigör utrymme i budget för ytterligare kulturprogram eller nya projekt inom kultur för äldre i framtiden. Under hösten togs ny uppdaterad information fram som skickades ut till kulturombuden.

2.2.3. INKÖP AV BÖCKER OCH TIDNINGSPRENUMERATION UNDER PANDEMIN

Under 2020 genomfördes en bok- och tidningssatsning till äldreboendena. Årsprenumerationen av Svenska öden och äventyr pågick under hela året 2021.

2021-12-17

2.2.4. NÄTVERKET KULTUR OCH HÄLSA

Nätverket för kultur och hälsa är ett värdefullt nationellt nätverk bestående av representanter från regioner och kommuner där Västerås stad representeras av den ansvarige för uppdraget Kultur för äldre. Under pandemin har frågor kring digitala lösningar och corona-anpassad verksamhet varit ett ämne för fortlöpande erfarenhetsutbyte i nätverket. Nätverksträffen genomfördes digitalt under 23-24 november och Region Jönköping höll i värdskapet. Västerås stad presenterade verksamheten inom Kultur för äldre uppdraget på den digitala anslagstavlan/samarbetsytan Padlet.

2.3. Uppföljning och utvärdering

Inför 2020 arbetades det fram en ny strategi kring uppföljning och utvärdering av den kultur och stöd som erbjuds inom uppdraget Kultur för äldre. Dels användes en ny utcheckningsblankett vid kulturombudsträffar. Dels har kulturombuden fått använda en mer detaljerad statistik- och uppföljningsblankett vid kulturprogram. Denna strategi kommer uppdraget inom för kultur för äldre bygga vidare på och fortsätta utveckla. Arbetet med att hitta framgångsrika sätt att tillfråga målgruppen äldre vad de efterfrågar och också låta dem utvärdera den kultur som förmedlas kommer fortsätta utvecklas under 2022.

2.4. Inventera mottaglighet för digital kultur och främja användande av välfärdsteknik

I Handlingsplan kultur (KUN 2017/00274-7.0.1) står det att ÄN och KIFF i samverkan ska inventera mottagligheten på stadens boenden för digitala tjänster. Enkät till alla äldreboenden skickades ut årskiftet 2019/2020, svaren sammanställdes, men längre än så kom inte processen innan pandemin. Detta är ett arbete som fortgår och kan återupptas under 2022. När det gäller att inspirera till användandet av välfärdsteknik för målgruppen äldre har stöd till boendena under året skett genom utskick av en Digital kulturkatalog och att ett pilotprojekt med live-sändningar har genomförts.

2.4.1. PILOTPROJEKTET TANKEVÄCKAREN

I maj startade ett pilotprojekt med digitala live-sändningar till boenden i samarbete med Vallby Friluftsmuseum. Genom det pedagogiska programmet "Tankeväckaren" sänder museipedagogerna en live-guidning från lanthandeln, där året är 1940. Boendena kan låna rekvisita som kläder och porslin. Recept på Kristidskaka samt en spellista med musik delges innan själva träffen. Museet har producerat en film [Tankeväckaren - Kafferepet - YouTube](#) som visas i början av live-guidningen. Boendet kan även använda den på egen hand för reflektion eller att göra ett eget kafferep.

2021-12-17

Pilotprojektet sker i samverkan med vård och omsorgsförvaltningen som bidragit med teknikstöd under och inför live-sändningarna samt inköp av kamera, mikrofon och övrig teknik. Live-sändningen har skett genom Teams.

Deltagande boenden har varit; Skallberget, 14 deltagare plus personal 3 stycken (27/5) Resmilan, 10 deltagare plus 2 personal (14/10) Karlslund, 8 deltagare plus 2 personal (26/10) Oxbacken (planerat 28/10) och Herrgårdet (planerat 12/10) har flyttats till våren 2022 på grund av sjukdom och covid-utbrott. Under våren 2022 kommer en av kulturombudens nätverksträffar, 20 april, utformas som en utbildning i live-sändning på boendet så fler kulturupplevelser lättare kan strömmas direkt in i boendets vardag. Här deltar utbildare från vård- och omsorgsförvaltningen och Vallby friluftsmuseum.

2.4.2. DIGITAL KULTURKATALOG

I mitten på hösten skickades en digital kulturkatalog ut till kulturombuden med digitala kulturtips på temat vinter och jul. Tipsen hade även lokal förankring där resurser från Västerås med omnejd ingick. Katalogen byggde på de tre tidigare framtagna under 2020 och innehöll även en enklare lathund med teknik-tips kring hur digitala kulturprogram på ett enkelt sätt kan visas på boendet.

3. Ekonomisk sammanställning

En fullständig ekonomisk redovisning för hela året kommer att skickas in efter 31 december 2021.

Prognos på beräknade utfallet för innehållet i uppdraget Kultur för äldre:

Program	Detalj	Beräknad kostnad
50-talsmusik på svenska med Liz Hurricane och Ken East		40 000
Bellman till Beatles eller En Ghasel med Lars Hedberg och Gunnar Paulson		21 000
Deborah Henriksson		5 000
Gatuartister	Teknisk utrustning, transporter.	38 754

2021-12-17

Maria och Stefan från dansbandet Titanix		51 504
	hotell	1 560
Sommargyckel med TRiX		16 019
Sommarmusik med unga musiker	Avtal med Västmanlandsmusiken om 60 konserter	45 000
Totalt:		218 837

Utomhusturnén under sommaren budget 500 000:

Program/övrigt	Aktör	Kostnad totalt
50-talsmusik på svenska	Elisabeth Storm	50 000
Bellman till Beatles	Lars Hedberg och Gunnar Paulsson	49 000
Blandad musik för fiol och gitarr	Karin Ullvin och Frans Einarsson	40 000
Dans & musikföreställning	Matilda Bilberg	104 000
Majas Alfabetssånger	Anders Stark och Sandra Vestholm	57 750
Obarnsliga barnsånger	Awake Projects	50 000
Sommargyckel	TRiX	120 507
Vackra melodier från förr och nu	Torbjörn Grass och Stefan Isaksson	26 800
Totalt:		498 057 kr

4. Bilagor

- **Bilaga 1** Verksamhetsrapport och redovisning av Gatuartister 2021

Sofia Österberg
Verksamhetschef
Tfn. 021-391012
sofia@vaxhuset.nu

Verksamhetsrapport och ekonomisk redovisning Gatuartister 2021

Växhuset ekonomisk förening har under perioden mars-augusti arbetat med verksamheten Gatuartister med tillhörande förberedelser, planering, informationsträff, workshops, efterarbete samt åtta genomförandeveckor 2021-06-21 – 2021-08-13. Arbetet har varit väldigt uppskattat av såväl feriepraktikanterna som publik och utvärderingen visar på väldigt fina resultat. Framförallt har ungdomarna varit nöjda med handledarskapet. Det blev ett annorlunda år då gruppen under period 2 drabbades hårt av Covid-19. Vi hanterade situationen efter bästa förmåga och samtliga tillfrisknade snabbt. Det dök upp många frågor kring organisationen och regelverk som vi tillsammans med AME får jobba vidare på. Ett möte genomfördes 16 september då denna diskussion påbörjades och viktiga aspekter fick stämmas av. Förhoppningen är att fortsätta göra Gatuartister till en attraktivt och lärorik feriepraktik, med syftet att bidra till bredd och mångfald i stadens kulturliv.

Statistik

Period 1

17 äldreboenden (1 ställdes in pga regn)

3 annonserade konserter utanför krlsg2 i samband med deras barnfredag 9/7. Ca 170 i publiken totalt.

Ca 15 oannonserade akustiska konserter på stan sista veckan. Svårt att bedöma publikantal.

Period 2

17 äldreboenden (1 ställdes in pga regn)

2 annonserade konserter på Sigmatorget. Ca 100 i publiken totalt.

1 annonserad konsert på Växhusets utomhusscen. Ca 100 i publiken

Ca 10 oannonserade akustiska konserter på stan under sista veckan. Svårt att bedöma publikantal.

Ekonomisk redovisning

INTÄKTER		UTGIFTER	
Ersättning Västerås stad	130 000	Samordning och lokaler	-15 000
		Projektledarskap	-21 000
		Handledare period 1	-44 000
		Handledare period 2	-40 000
SUMMA	130 000		-130 000

Besöksadress

Viktor Larssons plats 1

Postadress

Växhuset 721 87 Västerås

Hemsida

www.vaxhuset.nu

Telefon:

021-391037 reception
021-391030 café
021-391013 vaktmästeri

Sofia Österberg
Verksamhetschef
Tfn. 021-391012
sofia@vaxhuset.nu

Sammanställning av utvärdering Gatuartister 2021

Vi fick in 28 enkätsvar

<i>På en skala 1-5 ange:</i>	<u>P1</u>	<u>P2</u>	<u>Båda</u>
1. Vad är din helhetsupplevelse av jobbet som gatuartist?	4,9	4,2	4,55
2. Hur upplevde du arbetsmiljön? (lokaler, ljudvolym, mm)	4,4	3,7	4,05
3. Vad anser du om arbetsuppgifterna och tiden att göra dem?	4,4	4,1	4,25
4. Vad anser du om handledningen?	4,9	4,9	4,9
5. Hur upplevde du att spela på äldreboendena?	4,6	4,1	4,35
6. Vad tyckte du mest om?			
Spela musik med andra 43%	Spela för andra 46%	Gruppens utveckling och gemenskap 39%	
7. Vad tyckte du minst om?			
Logistik/bära utrustning 21%	Akustiska spelningar 21%	Vädret 11%	
Ansvarsfördelningen 11%	Ingen ersättn vid sjukdom 7%	Använda privata ägodelar 7%	
8. Vad tar du med dig från det här jobbet?			
Musikalisk utveckling 39%	Personlig utveckling 82%		
9. Motsvarade verkligheten förväntningen?			
71% svarade Ja, medan 29% svarade att det var bättre än de förväntat sig.			
10. Varför (eller varför inte) är gatuartist-jobbet nödvändigt?			
Sprida glädje och gemenskap 54%	För de äldre 43 %	Bidrar till liv i stadskärnan 39%	
Egen utveckling 32%	Berikar kulturlivet 29%		

Besöksadress

Viktor Larssons plats 1

Postadress

Växhuset 721 87 Västerås

Hemsida

www.vaxhuset.nu

Telefon:

021-391037 reception
021-391030 café
021-391013 vaktmästeri